

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Norsk Folkehjelp

For 2014

*”En av IEHs styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

En av IEHs styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i IEH er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i IEH kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange IEH-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i IEH. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Per Bondevik
Daglig leder IEH

Forord fra: Liv Tørres, Generalsekretær

Norsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002. Som fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon mener vi selv at det påligger oss et spesielt ansvar for å sikre at vi og våre leverandører oppfyller krav til etisk handel, med særlig vekt på områder som arbeidstakerrettigheter og respekt for menneskerettighetene.

Vi respekterer arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter, prioriterer kampen mot korrupsjon og jobber kontinuerlig med bevisstgjøring av egne ansatte i hele virksomheten vår, fra mineryddere i Libanon til ansatte på asylmottak i Norge på disse områdene. Vi har også fokus på arbeids- og miljøforhold i våre anskaffelsesprosesser med utgangspunkt i forpliktelsene våre både som IEH-medlem og med basis i Norsk Folkehjelps etiske standarder for innkjøp, investeringer og innsamling av midler.

I 2014 videreutviklet vi de etiske standardene våre for innkjøp, investeringer og innsamling av midler for å gjøre dem enda tydeligere. Standardene gjelder våre egne ansatte, alle våre leverandører, de som forvalter våre investeringer, våre givere samt andre forretningspartnere. Standardene omfatter arbeids- og miljøkrav, samt andre krav som er i samsvar med bestemmelser i internasjonale konvensjoner og instrumenter, som for eksempel FN og ILO sine kjernekonvensjoner.

Vi jobber fortsatt aktivt gjennom ulike kampanjer, fora og i direkte dialog med en rekke selskap og investorer, for å kreve at næringslivet tar sin del av ansvaret når det gjelder å sørge for en økt respekt for arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter. Vi har også som mål å bidra til en styrket forståelse og oppslutning om etisk handel gjennom å skape en bevissthet om retningslinjer og rammeverk som er nedfelt av bl.a. FN, ILO og OECD. I tillegg til å legge vekt på dette arbeidet internt i egen organisasjon, og gjennom å stille tydelige krav til leverandørene våre, deltar vi også i ulike fora og nettverk både i Norge og globalt, som for eksempel regjeringens konsultasjonsorgan i saker knyttet til næringslivets samfunnsansvar, KOMPAKT, her i Norge.

Norsk Folkehjelp tar standpunkt basert på kunnskap og erfaring fra praktisk arbeid i felt og er en organisasjon som utfordrer makt og urettferdighet i samarbeid med undertrykte. Etisk handel handler i sum om å sette menneskeverdet høyt, og ikke la det komme i skyggen av maksimal profitt. Deltakelse i arbeidslivet under gode forutsigbare forhold gir mennesker ikke bare en mulighet til å forsørge seg selv, men også en trygghet til å kunne delta i og forme samfunnet de bor i. Det er et slikt arbeidsliv vi ønsker å bidra til gjennom vårt arbeid med etisk handel og næringslivets respekt for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrerings- og asylspørsmål og drifter flyktningmottak. Norsk Folkehjelp har rundt 13000 medlemmer i Norge, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2 200

Omsetning (NOK):

850 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) har utviklingsprogram i 24 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid knyttet til landrettigheter generelt og rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter. I våre andre landprogram jobber vi aktivt for å kartlegge våre leverandører av produkter knyttet til gjennomføring av våre prosjekter for rydding av miner og klasebomber. Videre tar NF opp ansvarlige investeringer og aktivt eierskap i politiske forslag i Norge. NF har en egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i programmene og mot partnere vi samarbeider med. Videre vurderes leverandører i alle typer landprogram for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp utfra våre etiske retningslinjer som er basert på IEH sine prinsipper.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Birgitte Christensen

Tittel: Controller Logistikk

Epost: birgittec@npaid.org

Telefon: +47 900 33 136

Innmeldingsår i IEH:

2002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Tom Madsen, Økonomisjef

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

- Norsk Folkehjelps etiske standarder for innkjøp, investering og innsamling av midler
- Internasjonal strategi 2012-2015 (rettighetsbasert fokus)

Annet

I 2014 videreutviklet vi de etiske standardene våre for innkjøp, investeringer og innsamling av midler for å gjøre dem enda tydeligere». Implementeringen av disse retningslinjene fortsatte i 2014, og vil tas enda videre i 2015, med introduksjon og oppfølging av landprogram og ansatte i hele NF. Det settes fokus på bestemte områder hvor vi ser det er naturlig med fokus i vårt globale innkjøpsarbeid. Forvaltning av frie midler og markedsarbeidet er også underlagt samme retningslinjer, med klare instruksjoner og begrensninger. Introduksjonsprogram for nyansatte inkluderer de nye etiske retningslinjene fra 2014 for hovedkontorets ansatte.

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i IEH:

Etiske prinsipper er tema ved interne logistikkseminar og i individuell opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser. Videre jobber NF med rettighetsbaserte prosjekter hvor våre ansatte er med i arbeidet direkte, eller gir råd til partnere vi arbeider sammen med på områder som landrettigheter, rett til organisering, miljø, korrupsjon og mer. Hovedfokus er å sikre innkjøp, investeringer og innsamling av midler slik at vi unngår etisk uforsvarlige forhold i vår leverandørkjede eller andre samarbeidspartnere.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Videreføre utrulling av NF Etiske standarder inklusive retningslinjer og skjemaer til alle gjenstående avdelinger og landprogram. Målsetting å dekke spesielt utvalgte områder i 2014 for å høste erfaring og hvordan vi jobber med oppfølging av leverandører.	Rutiner rundt NF etiske standard utarbeidet for å sikre klare ansvarsforhold og metoder for hvordan dette skal sikres i investeringer, markedsarbeid og for fokusområder i innkjøp/avtaleinngåelse. Opplæring på de etiske retningslinjene er en del av opplæringen til alle nyansatte ved NF's hovedkontor.
Sikre regulær bruk av RAID for risikovurdering og oppslag	RAID er ikke implementert fordi det er "en-bruker-versjon" og dette ikke vil fungerer optimalt resursmessig for 29 landprogram. Norsk Folkehjelp ser på andre måter å løse vurderinger på som likevel understøtter oppfølging av leverandører i henhold til våre etiske standarder og krav.

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:

Planlagt oppdatering av logistikkledere fra landprogram i et felles logistikkseminar juni 2015

Utarbeidelse av informasjonsmatriell om våre etiske retningslinjer til alle ansatte

Oppdatering av interne arbeidsprosesser med fokus og retningslinjer tilknyttet våre etiske retningslinjer

Tilby kurs til ansatte via IEH hvor aktuelt, og sørge for kontinuerlig oppdateringer rundt hendelser eller tilbud som er aktuelle i daglig virke

“Vi er forpliktet til å være sosialt og miljømessig ansvarlig for alle våre handlinger.”

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Dialog med forhandlere som selger varer fra selskap med produksjon på okkupert palestinsk område.	Vi har fortsatt dialogen med de 6 forhandlerne av SodaStream-produkter som vi tidligere har vært i dialog med. Sammen med Fagforbundet og andre norske organisasjoner har vi oppfordret forhandlere til å slutte å handle med disse varene så lenge selskapene har produksjon i ulovlige bosettinger på okkupert palestinsk område.	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.
Dialog med fondsforvaltere om selskap i deres investeringsporteføljer som er ansvarlige for grove normbrudd.	I 2014 valgte Finansdepartementet å igjen utelukke Africa Israel og Danya Cebus fra Staten Pensjonsfond Utlands investeringsportefølje. Norsk Folkehjelp og Fagforbundet oppfordret SPU til å gjøre nettopp dette i 2013. Norsk Folkehjelp og Fagforbundet har i samarbeid med Norsk Folkehjelps partnere forsøkt å dokumentere konfiskering av palestinsk land i forbindelse med en gruve som i dag drives av HeidelbergCement. Planen er å dele denne dokumentasjonen med norske investorer i 2015.	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Korrupsjon
Styrke fagbevegelsens rolle i CERMAQ i Chile	Gjennomført en studie om fagbevegelsen i lakseoppdrettindustrien i Chile. Rapporten er formidlet til Fellesforbundet (Cristina Ñancuqueo Lincoñir: "Sondeo: Aspectos generales de situación sindical de la industria salmonera en Chile", Chile, August 2014)	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.
	Siden 2011 har Norsk Folkehjelp og IndustriEnergi forsøkt å få SPU til å utøve aktivt eierskap for å presse Chevron til å rydde opp og komme de	☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
SPUs utøvelse av aktivt eierskap i saken "Chevron - Ecuador"	<p>30.000 saksøkerne (og rammede) av oljesølet som ligger etter Texaco i Ecuador.</p> <p>I brev av 12.05.2014 ba vi Etikkrådet om å tilrå at Chevron settes til observasjon på grunn av miljøkriminalitet, grove brudd på etiske normer og fordi de pågående bruddene har gått over svært lang tid samtidig som en ikke ser tegn til at selskapet endrer praksis i saken . Vi ba samtidig NBIM om å samarbeide med andre aksjonærer og kontakte Chevron for å påvirke selskapets håndtering av saken.</p> <p>Anmodningene førte ikke fram.</p>	
Hvem samarbeider NORFUND med?	<p>Sammen med LAG har vi hatt 2 møter i 2014 med NORFUND om FICOHSA som fondet har støttet i Honduras siden 2012. Det viser seg at FICOHSA støttet kuppet i 2009 og støtter en av de mest kontroversielle oligarkene, Facousse, som med privat hær står i konflikt med bønder om jord, en konflikt som har ført til 130 drepte bønder siden 2010. NORFUND visste ikke om dette. Vi etterlyser bruk av andre kilder, utenfor finanskretser, for å innhente informasjon og tiltak for å sikre at FICOHSAs støtte går til småbrukere, også de som er i konflikt med de store.</p>	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Kampanjevirkosomhet med mål om å øke bevisstheten om selskaps normbrudd på okkupert område.	Norsk Folkehjelp har i samarbeid med 22 andre organisasjoner hatt kampanjevirkosomhet rettet mot SodaStreams produksjonsvirkosomhet på okkupert palestinsk land. Kampanjen gikk blant annet ut på å oppfordre forbrukere til å unngå å kjøpe varer fra SodaStream så lenge selskapet fortsatt hadde produksjon i en ulovlig bosetting. Vi arrangerte blant annet en nasjonal kampanjeuke i september 2014, som førte til engasjement i medlemsorganisasjonen og medieoppmerksomhet rundt om i hele landet. Det var også mye kampanjevirkosomhet i forbindelse med julehandelen.

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Regional logistikk- og finans seminar i november med alle våre regionale rådgivere med eget foredrag om Norsk Folkehjelps etiske retningslinjer og eksempler på hvordan vi kan jobbe videre med dette.

Ved ansettelse av regionale ressurser og/eller for utarbeidende stillinger har controller logistikk introduksjon med hver enkelt hvor man gjennomgår våre etiske retningslinjer som del av programmet.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettside til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<http://www.folkehjelp.no/Om-oss/Etikk/Etiske-standarder>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Ved større anbud på anskaffelser er NFs etiske retningslinjer en del av dokumentasjonen som skal forplikte leverandører som gir tilbud. Ellers blir våre etiske prinsipper og krav drøftet med nye og eksisterende leverandører i egne oppfølgingsmøter underveis i året. Endringer i krav blir også formidlet til fondsforvalter, og videre er etiske prinsipper lagt til grunn for vurdering av nye støttespillere/samarbeidspartnere

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle nye leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne er beskrevet. Markedsavdelingen har innført kontroll med alle donasjoner eller samarbeidsavtaler over kr. 10.000, og fondsmegler er gjort kjent med krav til forvaltning av NFs frie midler. Alle skjemaer har i et utvalg blitt standardisert og bearbeidet i 2014.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

En stor mengde av våre innkjøp gjøres lokalt og er små i omfang. Det legges vekt på å sikre følgende prioriterte leveranseområder:

- Tekstil-, beskyttelses- og arbeidsuniform artikler,
- Profileringsartikler,
- Vakt-, rengjørings- og vedlikeholdstjenester,
- Trykk- og distribusjonstjenester,
- Lokale konstruksjons- og byggetjenester,
- Hotell- og konferanseleveranser
- Lokalt vurderte risikoleverandører i enheter utfra etiske standarder.

Innen disse områder skal det sjekkes for arbeidsforhold, tariff lønn/avtaler og andre forhold i leveransekjeden via leverandørskjema og opplysning om hvilke etiske standarder de følger i forespørsler mv. som et minimum.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Sør-Sudan, Kenya, Sør-Afrika og India

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnearbeid , organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på bl.a. land- og ressursrettigheter.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Følgende har hatt fokus i arbeidsåret:

- Videre forankre eierskap til reviderte etiske standarder med styrket eierskap i uteprogrammene
- Intern kompetansebygging av nyansatte/ansatte involvert i innkjøp
- Innlemmelse av retningslinjer i kontrakter og avtaler
- Bevisstgjøring av ansatte og leverandører involvert i investerings- og markedsarbeidet

Kontakt:

Norsk Folkehjelp
Birgitte Christensen
birgittec@npaid.org
+47 900 33 136